

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Baron S. Pop, (Brassai-utca) 10

Teljes: Szerkesztőség és kiadóhivatal — 977
E. N. Sz. — — 558

A kéziratok kizárólag a szerkesztőségnek címzendők. Kéziratokat nem adunk vissza

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 csk
Egy szám	— 1-50 csk

1924 március 22 Szombat

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 68. szám

5684. Adár séni 16

Uj korszak a zsidó politikában

Irta dr. Weissburg Chaim

London, március 16.

London, a világ e nagy metropolisza, ma is az, ami volt. Külsőleg semmi sem változott. Precíz óramű pontosságával dolgozik a hatalmas szerkezet most is. A nagy embertömegek az utcákon, a töméntelen sok jármű, melyeknek néha percekig kell állniuk az uccakereszteződésnél a forgalomszabályozó rendőriás felzabadiót botemelésére, a káprázatos üzletek, az „underground“ bűmulatos szervezete, a „my house — my castle“ rendszer, a nyugodt, csendes klubélet, mind mind a régi Londonra emlékeztetnek. A rugby-mérkőzéseken, a banketeken most is együtt jelenik meg a miniszterelnök a walesi, vagy yorki herceggel. Mintha sehöl semmi sem változott volna.

És mégis ennél az utolsó pontnál van némi változás, ha külsőleg mindjárt nem is szembeötlő. A konzervatív angol nép miniszterelhöke és egész kormánya a munkáspárthoz tartozik. Csak az tudja ennek a ténynek a jelentőségét értékelni, aki az angol végletekig vitt konzervativizmusát ismeri.

Itt valami nagy dolog történt, ha nem is az élet külső formáiban, de a lelkekben: ezt még a legközönyösebb szemlélő is észreveszi. Ma már nem veszedelem Londonban németül beszélni, mint három évvel ezelőtt. Sőt! Bizonyos szimpátiával, szeretettel kezelik a németül beszélőket. Ha az ember a „boche“ szót akarja hallani, akkor egy kis kirándulást kell tennie — Párisba. Bizonyos megnyugvással tekint ma mindenki a világbirodalom sorsának új intézőire. Mert igazi angol még a szocializmus is Angliában. Mindenki tisztában van azzal, hogy fölöslegesen voltak a Macdonaldék uralomrajutásakor látott rémképek: nem jönnek itt világrengető nagy társadalmi reformok, de jön egy mindenkéül többet érő reform: az előítéletnélküli mérséklet, a szeretet, a megértés, az igazságosság, a munka, a béke uralma. És ami a legfontosabb: mindenki tudja, hogy az új emberek ezt az egyszerűnek látszó, de igen nehéz programot végre tudják hajtani, hogy ezek az emberek egyedül alkalmasak a békebeli Európa helyreállítására. Mert az új miniszterek nemcsak arról nevezetesek, hogy a munkáspárt tagjai, hanem arról is, hogy Anglia legkiválóbb emberei közül valók. Ezért támogatja őket minden erejével Angliának ma is legnépszerűbb embere: Lloyd George.

Ettől a kormánytól függ s belátható időn belül remélhetőleg függni is fog zsidó nemzeti otthonunk s ezzel együtt talán az egész zsidó nép sorsa. Nem csoda tehát, ha helyzetünk, még pesszimistlikusan is, legalább is reményteljesnek mondható, reményteljesebbnek, mint valaha. A most uralomra jutott párt volt az első, mely a zsidókérdés megoldását komolyan akarta s mely a zsidókérdésnek cionista irányú megoldását programjába vette. Macdonald, akinek a neve ma az egész világon, de különösen Angliában fogalom, maga is kinjárt az épülő Zsidóországban s amióta onnan visszatért rajongó híve ügyünknek. Wedgwood ezredes és más tagjai a kormánynak agitációs körútra indultak a Keren Hajjeszód érdekében Amerikában, Kanadában és más országokban. Bátran el lehet mondani, hogy ezeknek a keresztény embereknek legnagyobb része sokkal többet tett a zsidóság érdekében, mint a zsidóság vezetésre hivatott fiainak igen nagy része.

Ilyen emberek kezébe van letéve a mi sorsunk. Tény az, hogy az új kormányra a súlyos problémák töméntelen sokaságának a megoldása vár. Mindattól eltekintve, hogy a nagy angol világbirodalomban magában is számtalan keresztes nyoma maradt a háborúnak, a beteg Európa rendbehozása is az új kormányra vár. És ez olyan nehéz feladat, amelyhez hasznló a világ-

történelemben kormányra még alig járult. Európa még nem gyógyult ki a háborúból. Gyűlölet, elvakultság, középkori vadság tartja ma is hatalmában a népek legnagyobb részét. Ezt az állapotot visszaforgatni az 1914 előtti állapotba — gigászi munka, mely a történelem elismerésére számíthat. Tény az is, hogy e problémák között a miénk, a Palesztina-kérdés csak kicsiny probléma, egy részletkérdés. De ez a részletkérdés becstületes kezekbe, öszinte, régi barátaink kezébe van letéve. A zsidó nép vezetői újult munkaerővel dolgoznak. Ez ma dióhéjban a zsidó külpolitikai helyzet.

Ami a zsidó belpolitikai helyzetet illeti, szintén — anélkül, hogy a túlzás vádjá illethetne — nyugodtan használhatjuk az „új korszak“ megjelölést. Weizmannban olyan halhatatlan kiválóság áll az élünkön, amilyent csak kevés emberöltő ad. Ami olyan hihetetlennek látszott, a zsidó nép ma számban és súlyban legfontosabb részének, az amerikai zsidóságnak pénz-

Bizalmatlansági indítvány a kamarában Duca külügyminiszter ellen

Lupu interpellációja a külpolitikai helyzetről. Duca megtagadta az olasz ügyre vonatkozó iratok közzétételét. Az Oroszországgal való összeköttetés felvételének feltétele Románia politikai és területi integritásának respektálása

(Bucuresti-Bukarest, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara tegnapi ülésén Moldován a romániai választási terror miatt emel szót és orvoslást kér. Gradisteanu Románia és Albánia viszonyáról beszél, megállapítja, hogy a két állam lakossága a multban igen jó barátságban élt egymással, de a háboru óta Romániának nincsen semmi kapcsolata az önálló Albániával. Sürgeti a tiranai követ kinevezését, annál is inkább, mert a költségvetésben ennek a költsége fel van véve.

Dr. Lupu terjesztette ezután elő interpellációját a külpolitikai helyzetről. Sajnálatának ad kifejezést, hogy a miniszterelnök ily fontos vitánál nincsen jelen. Tiltakozik az ellen is, hogy

Duca külügyminiszter megtagadta az Olaszországgal lefolytatott tárgyalásoknak a Ház előtti ismertetését.

Ezután leszögezte, hogy Romániának két konfliktusa van. Az egyik Oroszországgal, a másik Olaszországgal. Az elsőrol majd csak a bécsi konferencia után fog beszélni, azonban már most is le akarja szegezni, hogy ha izolálva maradnánk is az orosz kolosszussal szemben, megfogjuk tenni kötelességünket a végsőkig és Beszarabia román földjét az utolsó szál emberig megvédjük. (Hatalmas taps, Luput a kamara minden oldalán lelkesen éljenzik.)

Lupu folytatja beszédét és az olasz konfliktusról beszél. A királyi család római utazása és a kincstári bonok közötti összefüggés nyilvánvaló. Duca cáfolja ugyan ezt, de kijelentése nem meggondolt, mert a királyi család utazása sok pénzébe kerül ugy Romániának, mint a vendéglátó országoknak. Mit mondanak ez országok képviselői, ha azt látják, hogy Románia felesleges kiadásokat csinál, ahelyett hogy adósságait fizetné? Együttal költségeket okozunk azoknak az országoknak is, amelyek most súlyos pénzügyi válságokon mennek át.

Beszédét azzal fejezi be, hogy Bratianu Vintila az állam adósságai kifizetésének megtagadásával súlyos kárt okozott az államnak.

Lupu interpellációjára Duca miniszter azonnal válaszolt. Válaszában kijelenti, hogy az olasz ügyre vonatkozó iratok közzétételének megtagadása nem kifogásolható, mert így kívánja ezt az államérdek. A világ összes államaiban ez a szokás.

ben és tehetségben legkiválóbbjai egy emberként állottak a palesztinai országépítés szolgálatába. A Marshal által összehívott konferencia egyik legjelentősebb eseménye a zsidó történelemnek. Nemcsak arról van szó, hogy az amerikai zsidó töke most már egész bizonyosan megkezdte bevonulását Palesztinába (s hogy ez mit jelent, erről fölösleges beszélni!), hanem számítani lehet annak a rövid, de kétségbeesett periódusnak a végére, amikor a zsidóság zöme sztoikus nyugalommal szemielte a lelkes, önzetlen cionista csoportnak gigászi erőfeszítéseit. Az amerikai állásfoglalás rövidesen meg fogja tenni a maga hatását az összzsidóságra. Rövidesen az egész zsidó nép rá fog eszmélni történelmi kötelességeire.

Ezek ma röviden a zsidó belpolitika kilátásai. Soha a golsz olyan elviselhetetlen nem volt, mint ma, ezt különösen mi érezzük, de másfelöl horizontunk tele van szebbnél szebb reménységekkel s ha ezek a reménységek csak részben is teljesebbé mennek, érdemes volt, ha a legnagyobb szenvedések és megaláztatások árán is, ebben a generációban élni.

Olaszországgal levő differenciánkat csak a kincstári bonok ügye okozta,

más nincs a két állam között. Egyebet ebben a kérdésben nem mondhat. (Helyeslés a kormánypárton, élénk ellentmondás az ellenzéken.) Elnök szünetet ad.

Szünet után a külügyminiszter Románia általános külpolitikai helyzetéről beszél és megállapítja, hogy Románia viszonya az összes államokkal kitünő. Magyarországra vonatkozólag azon reményének ad kifejezést, hogy néhány héten belül az összes vitás kérdések elintézését nyernek.

Heves szóváltás keletkezik ezután a külügyminiszter és Vajda Sándor között, majd Duca rámutat arra, hogy a génuai, tiraspoli és odeszszai tárgyalásokon Románia ismételtlen bebizonyította, hogy kész felvenni az összeköttetést Oroszországgal, aminek csak egy feltétele van: politikai és területi integritásunk respektálása. Boldog, hogy Lupu is ilyen kijelentést tett.

Lupu replikájában nincs megalégedve a külügyminiszter válaszával.

Bocu Sever bizalmatlansági indítványt tesz

a külügyminiszter ellen, amelyet Orleanu elnök a szekciókhoz tesz át.

Duca kérdezi Bocu Severt, hogy lehet az, hogy ő annak a parlamentnek szavazatát kéri, amelyet nem ismer el. Az ilyen parlament bizalmatlansági szavazatát nem szabadna kérnie. Ezzel az ülés végetért.

Franciaország és a kalifátus

Páris, márc. 21. A szenátusban Wasser szenátor szövéttette a kalifátus kérdését. Kijelentette, hogy Franciaországnak semmi körülmények között nem szabad az általános kalifátus visszaállítását támogatni. A panizlamizmus hanyatlóban van és ez kedvező azoknak a hatalmaknak, amelyeknek muzulmán alattvalói vannak.

Akció az orosz propaganda ellen

Bukarest, március 21. Az „Universul“ jelentése szerint egész Beszarábiában hatalmas akció készül az orosz propaganda ellen. Beszarabia valamennyi intellektuális szervezete és sajtója elhatározta, hogy nagy tiltakozó mitingeket tartanak a szovjetkormány követeléseit ellen. Kisenevben vasárnap öt népgyűlés lesz és a vidéken minden nagyobb városban is hetenkint nagygyűléseket tartanak.

A csalafinta Poiret

Bécs átmulatta a farsangot. Háromezer nagybál, közülök a strand-bál se hiányzott

(Bécs, március 21. Bécs farsangja jókedvű volt. A hirdetőszlopok plakáttengerében a farsang egész ideje alatt plakátok voltak impozáns többségben. Ezeket a plakátokat olvasták legszívesebben az utca járkálói. Egész ives, színes és klissés tudósítások jelentek meg a hirdetőszlopokon, amelyeknek kicsinyített mását a villamosok ablakára ragasztották az élelmes rendezők, akik ezekben a tudósításokban a különböző redoutok látogatására csábították a közönséget. Nem mult el olyan nap, hogy Bécs város táncolnivaló fiatalját ne várta volna husz-harminc nagybál, úgyhogy, mint azt az alkalmi statisztikusok kiszámították, Bécsben az ideai farsang tartama alatt körülbelül háromezer nagybálszerű táncalkalom állott a fiatalság rendelkezésére.

A szezon egyik legnagyobb bálja az operabál volt, amely azonban csúfos erkölcsi kudarcot végződött. Az Opera hírneves művészei, akik világvizonylatban is nevezetességek, tiltakoztak az ellen, hogy az Opera palotáját, amely komoly művészetnek felszentelt hajléka, arra használják fel, hogy jelmezbe öltözött profánok tolongjanak a földszint parkettjén és a színpadon. Ez a tiltakozás igen hangos volt, hetekig irtak róla a bécsi lapok, egészen természetes, hogy ellennyilatkozatokat váltottak ki, úgy hogy az osztrák sajtó sokáig foglalkozott az opera-redouttal.

Hasonlóképpen sok port kavart fel Poiretnek, a francia divatdiktátornak bécsi redoutja, amelyen megjelent hölgyek csalásról beszéltek. Poiret ugyanis a redouton jelenlévőknek értékes ajándékokat ígért, ezek az ajándékok azonban részint elmaradtak, részint pedig igen gyöngye és jelentéktelen holminknak bizonyultak. Egészen természetes, hogy azok, akik az értékes ajándék reményében drága belépődíjat fizettek, kifakadtak a divatdiktátor eljárása ellen és ez az elégedetlenség elvette a divatbemutatót követő bál minden jóhangulatát.

Bámulatos, hogy milyen leleményesek voltak a bécsiek a különféle bálók raffinált ujszerűsítésében, fehér-bál, sárga-bál, feket-bál, pizsama-bál, paraszt-bál, álcas, de jelmez nélküli bál, jelmezes, de álcas nélküli bál, altwein-bál, rokokó-bál, renaissance-bál, férfi-bál, amelyen a nők férfiruhában jelentek meg, hölgybál, amelyen a férfiak káprázatosabbnál káprázatosabb női estélyi toalettet öltöttek és az isten tudja, még hányféle bál plakátja tarkította az utcát. A legérdekesebb volt azonban mind között a március ötödikén lezajlott strand-bál.

A Hofburg egyik nagytermében, ahol azelőtt gyémántdiadémós főhercegnők táncoltak monoklis mágnások karján, volt a strand-bál. A terem levegője tulfutott volt, a sarkokban vászonkabinok állottak, a kabinokban csemegék és italok tömegei, a közönség legnagyobb része pedig furdóruhában jelent meg. Olyan volt a terem képe, mint valami tengeri furdó strandja nyáron. Voltak férfiak fehér vászonadrágban és apacsingben, voltak akik élénk színű szecsesziós szabású furdóköpenyegben sétáltak a „strand“ sima parkettjén, a hölgyek azonban leginkább furdótrikóban jelentek meg. Gyönyörű látvány volt a sok sikkes és szépalku bécsi nő a különféle színű furdó trikókban, a lábukon pici furdócipővel. Hogy a bál közönsége kikből regrutálódott, azt körülbelül mindenki tudhatja, a nők legnagyobb része elárusítónő, színővendék, vagy színővendékjelöltekből állott.

Bécs pompásan mulat az ideai farsangban. Talvaly még anyagi gondok bántották az osztrákokat, az idén megszűntek ezek a gondok és hejhujáktól volt hangos a város. Este kilenc órákor már nagy tömegekben lehetett látni az autókön elsuhanó, vagy a kocsikön baktató jelmezesek tömegét, sőt a villamosok is tele voltak kabátjukat összefogó emberekkel, akiknél azonban minden mozdulat után kivillant a kabát alól a francia márkí égszínkék selyem térdnadrágja, vagy a kínai mandarin haragos sárga kimonója. Sokat mulattak, sokat táncoltak, sokat kacagtak a cécsiek az ideai farsangon... csak azután ne jöjjen meg hamar a bójtje.

Angorába költözik a konstantinápolyi követség

London, március 21. Konstantinápolyi jelentés szerint Kemal pasa felkérte a konstantinápolyi külföldi követségeket, költözzenek át véglegesen Angorába.

Nehézségekkel küzd az angol kormány

Macdonald felveti a bizalmi kérdést. Kétszáz ezer kikötőmunkást akarnak ki-zárni. Interpelláció a frank megjavítása miatt. Az amerikai kölcsön súlyos feltételei

(Páris, március 21. Az Uj Kelet tudósító-jától.) A „Journal“ londoni tudósítójának jelentése alapján azt írja, hogy az angol kormány nagyon kritikus helyzetben van. Nem lehetetlen, hogy az alsóház mai ülése meglepetéseket fog hozni. Macdonald miniszterelnök azzal a tervvel foglalkozik, hogy felveti a bizalmi kérdést.

Nagyon megnehezíti a munkáskormány helyzetét az állandó bérmozgalom, amely a különböző foglalkozási ágakat fenyegeti. Különösen a széniparban válságos a helyzet. A munkaadóknak arra a kijelentésére, hogy jelenlegi helyzetük

nem engedi meg a munkakérek fel-emelését,

a bányamunkások azt a választ adták, hogy megfelelő eszközökkel gondoskodni fognak követeléseik érvényesítéséről. Az eddiginél is nagyobb bérharca készülnek a kikötői munkások. Nagyon valószínű, hogy hétfőn kétszáz ezer angol kikötőmunkást fognak kizárni, ha a southamptoni sztrájk addig meg nem szűnik.

A westminsteri pótválasztás is befolyással lehet a Macdonald-kormány helyzetének kialakulására.

A munkáspárt ellenjelöltje Churchill

volt gyarmatügyi miniszter, aki programbeszédében kijelentette, hogy az aggkori és nyugdíj-biztosítást ki akarja terjeszteni, meg akarja oldani a lakáskérdést, olcsóbb elektromos erőt akar előállítani és ki akarja építeni a kereskedelmet az egész brit birodalom területén. Mai vezércikkében az „Ewening Standard“ a lord pártjára kel, mert szerinte a westminsteri választási küzdelem nemcsak a konzervatívok és a munkáspárt, hanem az egész mai társadalom berendezkedésének erőpróbája lesz.

Kenworthy képviselő az alsóház holnapi ülésén kérdést intéz majd a kormányhoz, hogy mekkora hitelt nyújt Anglia a francia állami

Mi történt Szántó Miklóssal, a budapesti vásárpénztár igazgatójával?

Uj nyomokon a rendőri vizsgálat. Megkerült Barta Árpád, az invalidus. Pancsován őrizetbe vették. Csáky hadügyminiszter levele az eltűnt vásárpénztári igazgató özvegyéhez

(Budapest, március 21. Az Uj Kelet tudósító-jától.) Szántó Miklós vásárpénztári igazgató ügyében, amely már-már elintézettnek látszott, váratlanul fordulat állott be. A rendőrség, mint ismeretes, azt állapította meg, hogy a mult év decemberében eltűnt igazgatót, akit a minap kifogtak a Dunából, öngyilkosságot követett el. Ezt a megállapítást azonban kétségbevetették Szántó hozzátartozói, mert a rendőrorvosi lát-lelet nem fejtette meg azt a problémát, hogyan került egy hatcentiméteres varrótű Szántó Miklós szívébe. Az újabb adatok pedig egészen megdöntik a rendőrség feltevését és inkább arra engednek következtetni, hogy

a vásárpénztári igazgatót meggyilkolták.

A fordulatot egy pancsovai távirat hozta meg, mely szerint az ottani rendőrség kedden délelőtt őrizetbe vette Barta Árpád magyarországi illetőségű tisztviselőt, aki utlevél nélkül lépte át a határt. A pancsovai rendőrség szerint Barta Árpád azonos azzal a rokkanttal, akit a budapesti főkapitányság negyedév óta keres a Dunából kifogott Szántó Miklós vásárpénztári igazgató ügyével kapcsolatban.

Szántó Miklós eltűnése után, mint ismeretes, egy rokkant katona jelentkezett Szántóné Rózsa-utca 35. számú lakásán és elmondotta, hogy ő Barta Árpád mezőtúri lakos, előző napon szabadult a margitkörtűi katonai fogházból és onnan üzenetet hoz Szántó Miklóstól, akit

a katonaság tartóztatott le kémkedés miatt

és akit szintén a margitkörtűi katonai fogházban őriznek.

Szántóné nyomban érdeklődött a katonai fogházban, ahol tagadták, hogy férje ott lenne

banknak. A mai „Daily News“ ismét felveti azt a kérdést, hogy

nem volt-e tulgyors a francia frank javulása

és az angol hitellel nem lépték-e túl a stabilizáló vonalat, amelyet a Banque de France maga elé kitűzött. Ez a határ vonal: 90 frank egy font. Hasonlóképpen ír a „Times“ is, amely vezércikkében megállapítja, hogy a frank tulgyors emelkedése nem lehet tartós. A lap szerint Franciaország sokkal jobban tenné, ha az általános helyzet megjavításán dolgozna, mert az ilyen ugrásszerű árfolyamemelkedésnek

még erősebb visszaesés lehet a következménye.

Az amerikai kölcsönrel kapcsolatban a „Daily Telegraf“ megállapítja, hogy a Morgan-konzorcium csak harmincmillió dollárt ajánlott fel Franciaországnak, nem pedig kétszázmilliót, amint eddig gondolták. A kölcsön ellenében viszont Franciaország pénzügyileg amerikai ellenőrzés alá kerül. Ezt a „Daily Herald“ is megerősíti. A lap szerint a Banque de France elnöke kötelezte magát Morgannal szemben, hogy az amerikai segélyakció idejében

Franciaország nem szaporíthatja függő adósságait

és nem bocsáthat ki olyan kölcsönt, amelynek kamatait nem lehet rendes költségvetési eszközökkel fedezni. A francia kormány arra is kötelezte magát, hogy elfogadja a szakértői bizottságoknak a jóvátételi bizottság elé terjesztett javaslatait, amelyek a német pénzügyek reformjára és a német pénzügyesség stabilizálására vonatkoznak.

A lap szerint Poincaré is elfogadta ezeket a feltételeket, amelyek élénk nyugtalanságot keltenek Franciaországban, minthogy a frank gyors javulása miatt tulszigorúaknak találják azokat.

őrizetben, ellenben beismerték azt, hogy Barta Árpád nevű féllábu rokkant csakugyan a kérdéses napon szabadult ki a fogházból. Szántóné érdeklődött a honvédelmi miniszternél is férje sorsáról. Csáky Károly gróf válaszképpen a következő levelet intézte az igazgató feleségéhez:

Február hó 25-én kelt s hozzám intézett soraira szíves tudomására hozom, hogy mint már a közelmúltban is kijelentettem, férje nem volt és nincs is katonai fogházban tartóztatva és eltűnése a honvédség semmi-féle szervével kapcsolatban nincs.

Igen lekötözte azonban, ha tudomásomra hozná azon egyének nevét, akik elég lelkiismeretlenek ahhoz, hogy ezen sajnálatos ügyet az ön ámitása mellett felhasználják a katonaság elleni izgatásra. Csáky

Amikor egyik bécsi lap híradása alapján a magyar nemzetgyűlésen is szóvá tették, hogy Szántó Miklóst a fogházban eltették láb alól,

a rendőrség keresni kezdte Barta Árpádot, de három hónapon keresztül nem tudták megtalálni.

A titokzatos koronatanu, aki egyedül adhat felvilágosítást arról, milyen alapon állította Szántó Miklósné elött, hogy férjét a katonai fogházban őrzik, most a pancsovai rendőrségre került, ahol nyomban hozzáláttak személyazonosságát adatainak összeállításához. Megállapították, hogy Barta Árpádnak hívják, bal lábára béna születése óta, Brassóban született és egyik hajózási társaságnak volt gyakornoka. A hozzá intézett kérdésekre elmondotta, hogy mult év végéig a budapesti Margit-körtűi katonai fogházban volt, mint kémgyanus őrizetben, de karácsony előtt szabadlábra helyezték.

E
A ravasz s
választani a hi
tek abban, hog

nyelte a többsé
választották.

A rabbi, m
volt, hogy fel
szívvél bár, de
mi a kifogása e

A szegény s
rabbit és szemé

— Oh rabbi
semmi kifogásos
de mondd meg
ned, hát tudná
gyok és egyálta
volna te a szeg

Hier wird
közszeregetben a

emberei a szom
gikus pillanatot
három nap m
Végre a negyed
rei már végleg
ágyában és így

— Gibts mi

Az egyik ch
fakadt és így sz

— Hören Si
gegessen, hier w

Az egész vil
zsidó koldus m

adta ki magát é

Egyszer egy oly

mar hire terjedt

nek és szombato

ban tartózkodó c

lakomára, de an

rögtön rájött a

és az egész gyű

személyesen ism

odaváló, de ez a

hanem egy közö

Az ál drohobi

varba és nyugod

— Az egész

drohobitzi rabbi

Nos hát mit sz

szemben?

.....

Nyolcév

München, m

hazaárulás bünte

pedig hatévi v

dorfi tábornokra

kétévi várfogság

Bizalmat

Brüsszel

zattal 69 ellenét

kormányának.

Hétfőn prokla

Athén, márc

rojalisták közötti

biztat. Valószínű

lész hétfőn prok

etronizálását.

aktákból máris e

királyság“ ki-eje

társaság“ megjel

Papanasztázio

minden lehető

ben, de a régi

Bukarest, n

görög követet vi

Roth

Bákiruhákat minden árnyalatban fest, tisztít Czink

Ez történt...

A ravasz suszter. P...i-ben új rabbit kellett választani a hitközségnek s mindnyájan megegyeztek abban, hogy a böles és nagy tudós hírében álló rabbi Simont választják meg. Meg is hívták egy szombati napra, hogy bemutató-prédikációt tartson. A szenzációs hatású szónoklat után összegyűlt a hitközség és mindnyájan magasztalták rabbi Simont. Csak egy szegény és rongyos suszter szólalt fel ellene. De szavát elnyelte a többség éljene és rabbi Simont megválasztották.

A rabbi, miután elfoglalta állását, első dolga volt, hogy felkereste a szegény susztert és buszival bár, de mosolygó arccal tudakolta, hogy mi a kifogása ellene.

A szegény suszter nagy tisztelettel fogadta a rabbit és szemrehányó kérdéseire így válaszolt:

— Oh rabbi, nincs nekem veled szemben semmi kifogásom, a szónoklatod is nagyon tetszett, de mond meg te, ha nem szólaltam volna fel ellened, hát tudnád te most, hogy én a világon vagyok és egyáltalában létezem? Hát meglátogattad volna te a szegény susztert?

H. J. Targumures

Hier wird nicht gegessen... Szatmáron a közszeretben álló Krausz néni haldoklott. A chevre emberei a szomszéd szobában lesték, várták a tragikus pillanatot. De Krausz néni három éjjel és három nap makacsul ragaszkodott az élethez. Végre a negyedik éjjelen, amikor a chevre emberei már végleg kimerültek, feltűnt a haldokló az ágyában és így szólt:

— Gibts mir Saueräuraut. Az egyik chevre-ember erre borzasztó dühre támadt és így szólt:

— Hören Sie Frau Krausz. Hier wird nicht gegessen, hier wird gestorben. P. L. Satu-Mare

Az egész világgal szemben. Egy jobb külsejű zsidó koldus mindenütt a híres drohobitzi rabbinak adta ki magát és így igen sok pénzt gyűjtött össze. Egyszer egy olyan városba érkezett, ahol éppen egy drohobitzi ember tartózkodott. A városban hamar híre terjedt a drohobitzi rabbi megérkezésének és szombaton nagy lakomát csaptak. A városban tartózkodó drohobitzi ember szintén elment a lakomára, de amint meglátta az állítólagos rabbit, rögtön rájött a csalásra. Lakoma közben fel is állt és az egész gyülekezet előtt kijelentette, hogy ő személyesen ismeri a drohobitzi rabbit, mert ő is odaváltozott, de ez az ember nem a Drohobitzi rabbi, hanem egy közönséges család.

Az ál drohobitzi rabbi egy cseppet sem jött zavarba és nyugodtan így válaszolt:

— Az egész világ tudja, hogy én vagyok a drohobitzi rabbi, egyedül drohobitz tagadja ezt. Nos hát mit számít Drohobitz az egész világgal szemben? Bné Tófet, Cluj

Nyolcévi várfogság vár Hitlerre

München, március 21. A bajor államügyész hazaárulás büntetéseért Hitlerre nyolcévi, társaira pedig hatévi várfogságot indítványozott. Ludendorff tábornokra hazaárulásban való részességért kétévi várfogságot kért az államügyész.

Bizalmat kapott az új belga kormány

Brüsszel, március 21. A kamara 92 szavazattal 69 ellenében bizalmat szavazott az új Theunisz-kormányának.

Hétfőn proklamálják a görög köztársaságot

Athén, március 21. A republikánusok és a rojalisták közötti megegyezés nem sok reménnyel bíztat. Valószínű tehát, hogy a görög nemzetgyűlés hétfőn proklamálni fogja a görög dinasztia letrónizálását. Az összes állami pecsétből és aktákból máris eltüntették a koronát és a „Görög királyság” ki-ejés helyett is már a „Görög köztársaság” megjelölést használják.

Papanasztáziosz kijelentette, hogy a kormány minden lehető elkövetett a megegyezés érdekében, de a régi pártok azt meghíusították.

Bukarest, március 21. Szkiázisz bukaresti görög követet visszahívták.

Olaszország új követet küld Budapestre

Durini di Monza az olasz-jugoszláv szövetségről

(Budapest, márc. 21. Az Uj Kelet tudósítójától. Durini di Monza milánói gróf, az ujonnan kinevezett budapesti olasz követ, hosszabb beszélgetésben kijelentette, hogy örömmel vállalja diplomáciai miszióját, mert Viktor Emánuel királlyal és Mussolini miniszterelnökkel folytatott megbeszélései során alkalma volt meggyőződni arról a jóindulatról, amellyel Magyarország irányában viseltetnek. Többek között hangsúlyozta a gróf, hogy az olasz-jugoszláv szerződés csak előnyös lehet Magyarországra,

mert a jövőben Olaszország könnyebben eliminálhat

esetlegesen előforduló ellentéteket Belgrád és Budapest között.

Magyarországnak és Olaszországnak kölcsönös érdeke, folytatta Monza gróf, hogy a jó és bizalmas viszonyt fentartsák. Eddig is egyedül Olaszország adta kétségtelen bizonyítékát annak, hogy jószándékkal van Magyarország iránt. Mussolini és az egész olasz kormány a legmelegebben rokonszenvez Magyarországgal. Ez a rokonszenv nem csupán érzelmi szimpátia, vagy konvencionális frázis, hanem a két ország kölcsönös érdekeinek és a megfelelő együttműködés szükségességének reális alapon való felismerése.

Mégis van francia-olasz titkos szerződés

A „Berliner Tageblatt” folytatja leleplezéseit. Macdonald fel akarja vétetni Németországot a népszövetségbe

(London, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az alsóházban ma újra szóváltották a légi védelem kérdését. John Simon liberális vezér kijelentette, hogy egyetlen kormányának nem szabad Franciaország régóta megindult szervezkedését figyelmen kívül hagynia, még akkor sem, ha hitelt ad Poincaré megnyugtatójának, hogy ez a fegyverkezés csak Franciaország védelmét szolgálja a németek esetleges megtorló támadásával szemben.

Minden cáfolat ellenére a „Berliner Tageblatt” folytatja leleplezéseit a francia-cseh titkos szerződésről, amely 1918 október 28-án jött létre Párisban. A lap

pontonként ismerteti a titkos szerződést,

amelynek az a lényege, hogy a cseh haderőt francia vezérkari tisztsztek fogják kiképezni, a cseh vezérkar egyik főnöke francia tábornok lesz tíz éven át, a cseh kormány kötelezi magát, hogy az egész belső és külső politikájában, a francia kormánnyal egyetértésben, a békeszerződésnek szigorú végrehajtását fogja főcéljául tekinteni.

A lap szerint ezeket a pontokat meg is valószínűsítették. Mitterhauser tábornokkal az élükön a francia tisztek valóban szakszerű működést fejtenek ki a cseh vezérkarban. Ezt a szerződést 1921-ben

más titkos megállapodásokkal kiegészítették.

Páris, március 21. A „Chicago Tribune” szerint Macdonald újabb levelet intézett Poincaréhoz, akitől kérde, hogy milyen előfeltételekkel vegyék fel Németországot a népszövetségbe. Macdonald azt akarja, hogy Németország is alá legyen vetve a nemzetközi szervezet tekintélyének és hozzájárul ahhoz, hogy Nagybritannia egész haderejével támogatssa Franciaországot, ha megtámadná.

Páris, március 21. Több kamarai tag interpellációt nyújtott be arról, hogy a német uralom alól felszabadított területeken idegeneket alkalmaznak a francia munkások rovására. A munkaügyi miniszter megbeszélésre hívta meg az interpelláló képviselőket, hogy vegyenek részt a francia munkáspárt védelmére készülő törvényjavaslat tárgyalásában.

Folyik a vizsgálat a cluji incidensek ügyében

Tatarescu miniszter hivatalos nyilatkozata. A cluji események visszhangja a bukaresti sajtóban

(Cluj-Kolozsvár, március 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette tegnap az Uj Kelet, hogy Tatarescu kisebbségi miniszter a minisztertanács megbízásából Kolozsvárra érkezett, hogy a vasárnapi és keddi incidensek ügyében a vizsgálatot lefolytassa. Tatarescu miniszter Stefanescu tábornokkal, a hadügyminiszter kiküldött vizsgálóbiztosával ma egész nap permanenciában volt a prefektúra nagytermében és sorra hallgatta ki az események szereplőit. A kihallgatásokra meghívták Gritta rendőrprefektust és Cotis csendőrtőhadnagyot is, aki kedden délután az egyetem épülete elé kirendelt csendőrosztagot vezényelte.

A vizsgálat

A prefektúrán ma szokatlanul nagy volt a forgalom. A prefektus előszobáját zsúfolásig töltötték meg a kihallgatásra berendelt katonai és polgári hatósági személyek, akik egymás között élénken tárgyalták a várható eseményeket és különböző jóslásokba bocsátkoztak a vizsgálat kimenetelét illetően. A vármegye prefektusa, aki maga is szolgál információkat a vizsgáló bizottság tagjainak, mereven elzárkózik a nyilatkozattételtől és más helyről sem szivároog ki semmi a vizsgálat menetéről.

A déli órákban Tatarescu miniszter fogadta a kolozsvári sajtó képviselőit és a következő hivatalos nyilatkozatot tette:

— A vizsgálat még nem ért véget. Éppen ezért a részletekről nem is nyilatkozhatom. Remélem, hogy a vizsgálat holnapra befejeződik és akkor hivatalos kommunikációban fogjuk tájékoztatni a sajtót a vizsgálat eredményéről.

„Kihaszználják a diákság idealizmusát”

Az „Infratirea” mai száma hosszabb beszélgetést közöl Tatarescu miniszterrel. A miniszter ezuttal is hangsúlyozta, nem hiszi, hogy az utóbbi napok sajnálatos eseményeit diákok okozták, mert a román diákság nobiles lelkű és idealizmussal van tele. Ő a maga részéről valószínűnek tartja, hogy bizonyos agitátorok, akik a diákok ifjai lel-

kesedéséből spekulációt űznek, a diákságnak egy elenyésző hányadát használták fel a rendbontásra.

— De bár mi is legyen oka a zavargásoknak, — mondotta Tatarescu — annyi bizonyos, hogy a diákságnak nem az utca saráiban, hanem a könyvtárak árnyékában és laboratóriumok világosságában van a helye, mert csak így tudjuk megnyerni a nemzetünk kulturájáért folyó harcot. Az utóbbi napok eseményei súlyosan hatnak ki az egyetemi élet és az ország presztizsére. És annál inkább ártalmasak, mert az országnak éppen most van a legnagyobb szüksége nyugalomra és rendre a konszolidáció érdekében.

A hírlapíróknak arra a kérdésére, igaz-e az, hogy a diákok, illetőleg egyes közigazgatási hivatalnokok a rendőrprefektus eltávolítását kérték, Tatarescu miniszter leszögezte, hogy ilyen kérés nem érkezett hozzá, de nem is fogadhat el ilyen természetű kérést senkinek a részéről sem. Mint a kormány kiküldöttje minden panaszt és sérelmet meghallgat, a vizsgálatot bevezeti és határozatot is hoz, de semmiféle kényszert magával szemben alkalmazni nem enged.

A kormány elfojt minden rendbontást

Tatarescu miniszter ezután leszögezte, hogy a diákságnak ma a rend öntudatos katonáinak kell lenniük, mert ha ezek a rendbontások a végtelenségig ismétlődnek, az állam tekintélyének az elvét veszélyeztetik. Éppen ezért hiszi ő, hogy ezek az események nem fognak többé megismétlődni. Végül ezekkel a szavakkal fejezte be az interjút:

— Egyelőre ennyit. Még annyit akarok hozzátenni, hogy ha a jövőben bárki is tenne kísérletet arra, hogy a szomorú emlékezetű incidenseket felújítsa, a kormány erős karjával fogja magát szembetalálni, amely a kellő energiával fogja tudni elnyomni az ilyen kísérleteket.

Ki az oka?

A kolozsvári incidensek a bukaresti sajtót is élénken foglalkoztatják. A bukaresti lapok egy-

Roth cipész Cluj, Szép-u. 2 (Gólya-nagyáruház mellett)

Gzink

öntetien megbélyegzik a keddi eseményeket, csak abban oszlanak meg a vélemények, hogy végső fokon kit terhel a felelősség az eseményekért. A „Romania“ szerint a keddi események nem az antiszemita agitáció rovására irandók, hanem a liberális kormány számlájára, amely két éves uralma alatt anarchiát teremtett minden vonalon és azzal, hogy semmibe sem vette a törvény rendelkezéseit, a nagy tömegek lelkében lejáratta a törvény tekintélyének elvét.

A bukaresti „Lupta“ egyik szerkesztőjét küldötte Kolozsvárra, aki részletes cikkben számol be a vasárnapi és keddi eseményekről és személyes impressióiról. A lap szintén a kormányt okolja az eseményekért, mert a kormány annakidején nem járt el kellő eréllyel az izgatók ellen és ide engedte a dolgokat fajulni.

Ötven dollár hetibér — gyujtogatásért A biztosítótársaság piromanikusa. Öt gyujtogatás 250 dollárért

Newyorkból jelentik: Szokatlan érdeklődés közepette tárgyalják mostanában Louis Walhinger bűnügyét, akit többszörös gyujtogatás vádjára terhel. A vádlott beismerte, hogy ötven dollár hetibérért végezte rendszeren a gyujtogatást, amit különben egy biztosítótársaság szolgálatában követett el. A kijelölt házakat olyan lelkiállapotban gyujtotta föl, mintha rendes napi teendőjét látta volna el. Mindössze öt helyen sikerült a gyujtogatás, a hatodiknál már rendőrségre került. A bírák megdöbbenve hallgatták a cinikus vallomást.

— Hogy jutott el Ön odáig, hogy ennyire lezüljön? — kérdezte az egyik bíró.

— Öszinte vallomást akarok tenni — szölt Walhinger. — Már gyermekkoromban ellenálhatatlan vágyam volt a gyujtogatásra. Amikor egy alkalommal egy rokonomhoz küldtek vidékre, első ízben láttam este egy hatalmas tüzet. A tűz ugy keletkezett, hogy egy munkás pipázott a kazal mellett és egy kieső szikrából tűz keletkezett. Uj-jongtam a hatalmas lángnyelvek láttán és ugy éreztem, hogy nekem ebből az élvezetből még gyakran ki kell vennem a magam részét. Éjjel felkeltem. Egy szomszéd farm szénaboglyáihoz jutottam, felgyujtottam és a távolból gyönyörködtem az éjszakai látványban. Azután visszaosontam és a legnyugodtabban aludtam. Serdülő koromban, amikor élet-pályát kellett választanom, utmutatóm ebben is gyujtogatás szenvedélyem volt. Ugy véltem, legjobb lesz valamelyik biztosítótársaság szolgálatába lépni, amelynek érdeke, hogy a konkurens társaság a tüzkárok által minél inkább gyöngüljön. Így jutottam a Loundrman Protektiv Assosiation szolgálatába. Alkalmat kerestem arra, hogy összeköttetésbe lépjek a társaság leghaszonszerűbb tagjaival és hogy bizalmukat megnyerjem. Amikor ennek birtokában voltam, nem kellett hogy én ajánlkozzak, ők tették meg nekem ezt az ajánlatot. Ötven dollár heti mellékeresetet helyeztek kilátásba, ha a gyujtogatást, amely különben is szenvedélyem volt, számukra gyümölcsötzetem.

— Arra nem gondolt, hogy ártatlan emberek pusztulását idézheti fel ezzel a szerencsétlen szenvedélyével.

— Az ember ilyenkor nem erre gondol. Nekem minden gondolatom a tűz látása volt, a pénz sem izgatott különösen. Egyetlen megnyugtató körülmény az, hogy a legnagyobb büntetést nem én fogom elviselni, hanem felbujtóim.

A tárgyalás még nem ért véget. A bíróságok előtt felelniök kell még azoknak is, akik Luis Walhingeret rábírták a gyujtogatásra.

Május 11-én lesznek a francia választások

Páris, március 21. Az általános választásokat május 11-ére tűzték ki.

Ausztria és Németország szolidaritása

Bécs, március 21. Marx német kancellár és Stresemann külügyminiszter tegnap hosszasan tanácskoztak Seipel osztrák kancellárral és Grünberger külügyminiszterrel. A tanácskozáson jelen voltak még Pfeiffer bécsi német követ és Riedel berlini osztrák követ is. Hainisch osztrák köztársasági elnök fogadta azután Marxt és Stresemant, akik este Seipelnél voltak lakomán. Ebből az alkalomból Seipel beszédet mondott Németország és Ausztria szolidaritásáról, valamint az összes népek szolidaritásának előjövendő idejéről. Marx a népek rokonérzésének fontosságát hangsúlyozta válaszában.

A félkegyelmű bölcs igazságai

Egy okos bolond különös élete

(Cluj-Kolozsvár, márc. 21. Az Uj Kelet munkatársától.) Hajnali három óra. A nagy étterem üres, a várakozók a kis különszobába szorultak, oda kergette be őket a hideg. Egymás mellett ülnek és teát isznak, van olyan, aki az asztalra borulva alszik, van, aki láncszerűen szítja a cigarettákat, beszélgetni senkinek sincs kedve. A négyórás vonatot várják, férfiak, nők, gyermekek vegyesen, a Nagyvárad felé és a magyar határ felé menő személyvonatot, hogy a jól fűtött, hatalmas ringó, bölcsökben kipótólják azt, amit éjszaka alvásból elmulasztottak. Csendes egyhangúság uralkodik a kis különszobában, csak néha kezd el egyik, vagy másik utas horkolni, vagy a pincér kiabál ki a nagy-étterembe hivatalos hangon:

— Főur plata.

Züllött, borostás állu, de jó ruhába öltözött harminc év körüli férfi állit be a különszobába. Megáll az ajtóban, körülnéz, grimaszt vág és rikoltva szól a pincérnek:

— Hozd már azt az innivalóságot?

A pincérek nevetni kezdenek, a közönség felé fordulva kezük és homlokuk segítségével mutatják, hogy az újonnan érkezettnél nincsen rendben minden. Az utasok érdeklődése egyszerű a jövevény felé fordul, akik aludtak, felébrednek az előbb még matt, unalmas arcokra mosolygás ül.

— Hát te mit keresel itt ilyen későn? — kérdezi a főpincér.

Az új vendég letelepszik a kályha mellé, feltolja a kalapját a homlokán, ásit egyet s csak azután válaszol a kérdésre:

— Eladtam a házam. Kaptam érte hatszázezer lejt, abból lefizettem a forgalmi adót, fényüzési adót, kereseti adót, jövedelmi adót, cégtáblaadót, levegőadót, maradt husz lejt, azt jöttem elmulatni.

Az egyik utas, vidéki kereskedő lehet, dörögve jegyzi meg:

— Nem is olyan bolond ez a bolond.

A pincérek uszítják a feleszüt:

— Mesélj valami szépet.

— Nem tudok semmit mondani, — válaszolja — nagyon el vagyok foglalva. Sok dolgom van az irodámban.

— Milyen irodád van?

— K. F. SZ. NY. I.

— Micsoda?

— *Közönség Folytonos Szekaturáját Nyilván-tartó Irodás.*

Általános kacaj, mindenkinek tetszik, amit a feleszű mond.

— Kapsz talán állami támogatást is?

— Hogyne. Hátbatámogatást.

Az egyik utas cigarettára gyujt. A bolond hozzáfordul:

— Akar ön egy cigarettát?

Az utas mosolyogva legyint:

— Köszönöm, van nekem.

— Akkor rendben vagyunk, mert ugy értettem, hogy akar-e egy cigarettát adni?

Megkapja. A zsebéből rongyos turista-kalapot vesz elő, a fejére teszi és feláll, hogy tüzet kérjen.

— Tüzet mindig ebben a kalapban kérek. Ha tűz kell, ezt teszem a fejemre, mert ez vízmentes.

— Miért van a tetején lyuk? — kérdezi valaki.

— Azon gőzölög ki az alkohol.

Azután újra ahhoz fordul, akitől a cigarettát kapta:

— Hány cigarettája van még?

— Van vagy husz.

— Nagyszerű, van cigarettánk egész éjszakára.

A nagyteremből minden ember bejött már

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás

Kölcsonintézet, javítóműhely

Albala Izsó Timișoara

II. Piata Traian 2. szám. Sürgöncim: Albala Timișoara-Fabrica Interurban telefon 60

a kis szobába. Rengeteg bámulója van a züllött, piszkos, szerencsétlen félbolondnak. A főpincér halkan magyarázza:

— *Gazdag ember volt valaha*, zongoratanár, vagy én nem is tudom pontosan, hogy micsoda. A felesége tette tönkre, megbolondult, kigyógyítani nem lehet, folyton iszik, egyik korcsmából a másikba csavarog, szórakoztatja a vendégeket, mindenütt iszik és sehol sem fizet. Reggel azután elbujik valahová, haza nem-igen megy, kialusza magát, régi ismerőseit sorba felkeresi, mindegyiktől pumpol valami ennivalót, este azután újra megjelenik a kisebb kávéházakban és lebujszokban. Hajnal felé rendszeren nálunk fejezi be körsétáját.

A bolond elálmosodott. A kályha mellett ül, a szeme félig le van hunyva, haragosan mordul egy előtte hadonázó pincérre:

— Hozzál egy pohár innivalóságot, mondd meg a főurnak, hogy nekem lesz.

A pincér gunyosan mondja:

— Majd elküldjük a lakásodra, mondd be a cimed.

A részeg csavargó körülnéz, a pincér füléhez hajol és nagykomolyan sugja:

— Sétatér, hármás fa, hatos ág. Szomszédja vagyok a főurnak, mert ő a hetes ágon fog lógni.

A portás megrázza a csengőjét, fáradtan felsorolja a Nagyvárad felé menő vonat állomásainak nevét és a közönség kitódul a peronra. A kályha mellett ottmarad gubbasztva egy lezüllött részeges csavargó, bolond, aki nagyon sok okos dolgot beszél. (f. i.)

Az amerikai sakkverseny második napja.

Newyorkból jelentik: Capablanca és dr. Emanuel Lasker, valamint Lasker és Bogoljubow játszmája remivel végződött.

— **Felmentettek egy gyikost.** A kolozsvári ítélőtábla ma tárgyalta Tirnovan Miron hetven éves aggastyán bűnpörét, aki vejt Nas Pétert 1923 márciusában meggyilkolta. Nas Péter brutális, kegyetlen ember volt, aki feleségét és apósát állandóan bántalmazta, sőt egy alkalommal kést rántott feleségére. Leánya iránt való szeretete és a végső kétségbeesés adott a béna aggastyánnak erőt, felkapott egy fahasábot, azzal Nas Péter homlokára sujtott, ughogy Nas kezéből kiesett a kés és holtan zuhant a padlóra. A kolozsvári törvényszék két évi tegyháza ítélte Tirnovan Miron, a tábla azonban megsemmisítette az első foku bíróság ítéletét és a hetven éves gyikost felmentette.

* Ha köhögés, toroktájás gyötör, kinez minket,

Kaiser-Borax öblögetés könnyit meg beununket.

— **Nagyváradon az Uj Kelet részére** hirdetéseket és előfizetéseket felvesz Blum Zsigmond, Gradea-Mare, Str. Alexandri (Teleki-u.) 4. szám. Telefon 8—53. (Rosenberg Jenő borkereskedésében.)

Saját érdekében győződjön meg, hogy butorait mégis csak

**Házassulandók
figyelmébe**

Fischer Albert és Társa

cégnél szerezheti be a legolcsóbban. Figyelni a címre!

Gyári lerakat Cluj, Calea Regele Ferdinand 61. sz.
Telefon 5—79 Gyártelep: Gherla

Legolcsóbb beszerzési forrás

Porcellán és fayancetányérok. Étkésző és kávékészletek. — Mindenféle poháraru, demjónok. Üvegezés és képkeretezés

Engros Endetail

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 37. sz. alatt az Uránia-palota mellett.

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN „MELISSÁ”-T!

Cluj, telefon 6—48 és 6—65

(Lloyd 2243)

Cluj, telefon 6—48 és 6—65

Sir

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.

Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Új Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei féltre 320 lei, egész évre 620 lei.

Oromaniában és külföldön az „Új Kelet“ részére kizárólag Rador Publicitate (București, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

— **Hosszu János dr. Bukarestben.** A CFR. üzletvezetőknek rendes szokásos havi konferenciája a napokban kezdődik Bukarestben, amelynek tárgya főképpen a nyugdíjkérdés és a menetrendi változások kérdése lesz. Hosszu János dr., a kolozsvári üzletvezetés igazgatója ma délelőtt Bukarestbe utazott, hogy a kongresszuson részt vegyen.

— **Nyolcvan vámtisztviselőt felfüggesztettek a csempészügyben.** Budapestről jelentik: Az ismert valuta-csempészés miatt szigorú vizsgálatot indítottak a szombathelyi vámhivatalnál. A vizsgálat eredményeképpen nyolcvan tisztviselőt felfüggesztettek. A vámtisztviselők körében nagy visszataszítást keltett, hogy a vizsgálatot nem szakemberek, hanem a pénzügyminiszter által delegált háromtagú bizottság folytatta le. A bizottság átvizsgálja az utóbbi időkből származó összes vámügyi iratokat és szigorúan meg fogja büntetni az összes szabálytalanságokat. A nyolcvan tisztviselő felfüggesztése miatt a vámforgalom lebonyolítása nehézségekbe ütközik. Különben, a szigorú vizsgálatra való hivatkozással, az állásukban meghagyott tisztviselők is csak immel-ámmal végzik munkájukat és valószínűleg szabotálják a kereskedőket, akiknek ilyenformán súlyos károkat okoznak.

— **A grafikai munkások kongresszusa.** Harmadik vidéki és kolozsvári kiküldött jelenlétében nyitotta meg tegnap délután *Gabriel Károly* elnök az erdélyi és bánági grafikai munkások szövetségének kongresszusát. A csütörtöki ülésen az évi jelentést tárgyalták, pénteken pedig folytatták az évi jelentés körül megindult vitát, amelyen számosan vettek részt. A vita során többen élénken kritizálták és kifogásolták a központ működését. A délutáni ülésen felmentették az országos bizottságot az ellene felhozott vádakkal szemben. Ezután személyes ügyek kerültek tárgyalás alá és a kongresszus második napja esti hét órakor véget ért. Határozatra a sor valószínűleg csak holnap délután kerül. A kongresszust előreláthatólag vasárnapra is ki fogják tolni.

— **Egymillió dollárt kapnak a Lusitania utasainak örökösei.** Washingtonból jelentik: Edward B. Parker, az arra kinevezett speciális döntőbíró elnöke tegnap hozta nyilvánosságra a bizottság határozatát abban a kártérítési pörben, amelyet az 1915-ben egy német tengeraltjáró által elsüllyesztett Lusitania amerikai utasainak hatvanhat örököse indított. A határozat szerint Németország egymillió dollárt köteles fizetni azoknak az örökösöknek, akiknek hozzátartozói podgyászokkal együtt pusztultak el. Azok, akiket anyagi károsítás nem ért, nem kapnak részt a megítélt millióból.

— **Közvetlen személyforgalom Arad és Szeged között.** Budapestről jelentik: A CFR. és a Magyar Államvasutak megbízottai között folytatott tárgyalások során olyan megállapodások történtek, amelyeknek értelmében Szeged és Arad között közvetlen személyforgalom fog megindulni. A határállomáson a vámvizsgálatot a kocsiiban ejtik meg. Az intézkedés május elsején lép életbe.

— **Szegényebb a szegényeknél.** Macedon Cozac magurai körjegyző közli velünk, hogy községében lakik özvegy Márk Icigné (Stern Helén), aki szegényebb a szegényeknél, teljesen elhagyott és sorsuldózt zsidó hadiözvegy. Nyomorék leánygyermekével alig néhány lej hadiségélyből tengődik. A humánus körjegyző tőle telhetőleg könnyíteni igyekezett a szerencsétleneken, de egyúttal felhívja általunk a nemes szívű zsidó társadalmat, ne hagyja éhenhalni és mégjobban lerongyolódni a két sorsuldózt nőt. Adományokat tessék Márk Icigné, Magura, u. p. Kisilva. Beszterecenaszód-megye címre juttatni.

— **Telefonösszeköttetés Szeged és Bécs között.** Bécsből jelentik: Több szegedi nagyiparos és kereskedő kívánságára a magyar és osztrák kormányok elhatározták, hogy legközelebb Bécs és Szeged között, amelyek piaci összeköttetésben vannak egymással telefonkapcsolatot hoznak létre.

— **Müller-Hausen legújabb fantazmagóriája.** Berlinből jelentik: A berlini törvényszék ma tárgyalta Müller-Hausen hírhedt antiszemita agitátor és pamfletíró ügyét, aki „Cion bölcsei“ című könyvében azt állította, hogy Emil Rathenau, az Allgemeine Elektrizitäts Gesellschaft elhalt vezérigazgatója, Walter Rathenau, a meggyilkolt német külügyminiszternek apja hatvan levágott fejjel díszítette fel a Victoria-Strassén levő házat. Ezt a kitalálást már régen ürütségek deklarálták. A szobrász, aki a díszítést készítette, kijelentette, hogy Müller-Hausen állítása patológikus ostobaság, vagy pedig infámia. A szakértők is, akiket ma hallgatott ki a törvényszék, érthetetlennek találták, hogy miképpen támadhat valakinek ilyen gondolata egy lakóház díszítésével kapcsolatban. A vádlott magas korára való tekintettel az ügyész csak pénzbüntetést javasolt és indítványozta, hogy Müller-Hausenre a legmagasabb bírságot, kilencszáz aranyárkat rójjanak ki. Hosszabb tanácskozás után a törvényszék a vádlottat felmentette. Az ítélet indoklásában a bíróság megállapítja, elfogulatlan szemlélő azonnal tisztában van azzal, hogy a Rathenau-ház díszítményei nem levágott fejeket ábrázolnak. A bíróság azonban kénytelen volt a vádlott lelkiállapotában beleélni magát és azt mérlegelte, hogy Müller-Hausen képes-e elfogulatlan megfigyelést tenni. Erre a kérdésre a bíróság csak tagadólághat felelt, mert a vádlott teljesen egyoldalú politikus, aki bizonyára ma is abban a szent meggyőződésben van, hogy azok a díszítések valóban lefejezett fejedelmeket ábrázolnak és így a monarchista gondolat megcsufolását látja bennük.

A KEREN KAJEMET LEJISZRAEL KÖZLEMÉNYE

Március 16—22.

A Purim-gyűjtés hete

Zsidóságát tagadja meg, aki a slachmonesz megváltást megtagadja!

Purim hete Erec Jisraelé!

— **Tutankhamen botgyűjteménye.** Londonból jelentik: Tutankhamen sírjának felfedezése alkalmával megtalálták az egyiptomi király bámulatosan szép botgyűjteményét is. A botok csoportosan voltak vászonzalagokkal egymáshoz kötve és majdnem érintetlenül kerültek napvilágra. Csodálatos művészi díszítésű darabok ezek, a legtöbbje arannyal és ezüsttel van bevonva. A botok fején a királyi címer, a kigyó diszeleg, különböző pozitívákban. Gyönyörű berakások mutatják, hogy a XVIII. dinasztia idejében Egyiptomban a díszítőművészet virágkorát élte. Voltak botok, amelyek pókháló finomságu fémdrótkökből állanak. Az első bot, amelyet kicsomagoltak, nádból való, arany berakásokkal. Rajta e fölrás hieroglif írással: „Nád, amelyet öfelsége a király sajátkezűleg vágott“. A bot mellett íjját találtak elfántesont díszítéssel. Ébentábol való botokat is találtak, amelyek arannyal és elefántcsonttal vannak dusan díszítve. Az egyik bot fejének ezüst emberkéz alakja van s e kézben vadászfleketnek vannak bevésvé. Találtak egy botot, amelynek fejtét egy nagy gyűrű képezi. A gyűrűn köröskörül ez a felírás: „Válaszd ezt a botot, hogy kisérsédd nyugalommal jó álmot után a nemes és szeretett Amon atyát, az istenek kedvencét.“

— **Ma tárgyalták Winkler János gyíkosainak bűnperét.** Winkler János nagyenyedi nagykereskedőt 1922-ben ismeretlen tettesek meggyilkolták és irodájának Wertheim-szekrényéből ötszáz ezer lejt elraboltak. A nyomozás a gyilkosság elkövetésével Retila Constantin és Ilea Martin földműveseket gyanúsította. Mindkettőjüket letartóztatták és a gyulafehérvári törvényszék Ilea Martin tizenöt évi fegyházra, Retila Constantint pedig tíz évi fegyházra ítélte. A kolozsvári ítélőtábla ma tárgyalta az érdekes bűnügyet, amelyben az ítéletet konkrét adatok nélkül, csupán gyanúok és pszichológiai feltevések alapján hozták meg annakidején, azonban ítélethozatalra ma nem került sor.

— **Ujságíróbál.** Ma este fog lezajlani a szezon legvidámabb, legmókásabb, ötletekben leggazdagabb mulatsága: a cluji ujságíróbál. A táncrend maga külön attrakció. Eleven ujság lesz, szíporkázó szellemességgel. Kiállítás minden eddigi bál emléket felülmul. A jegyeket tanácsos már a mai nap folyamán megváltani Walter Gyula főtájkárnál (sr. Regina Maria 35., „Pásztortűz“ szerkesztősége), ahol a tiszteletjegyek is érvényesíthetők.

— **Meghalt Fenyvesi Emil.** Mint Budapestről jelentik, Fenyvesi Emil, a Vígsház világhírű művésze, hatvanöt éves korában meghalt. Színészi pályatutását Kolozsváron kezdte, innen Aradra ment, majd Kassán játszott, 1895-ben pedig a Nemzeti Színházhoz szerződött, ahonnan azután a Vígsházhoz ment át és itt aratta pályájának legnagyobb sikereit. A nyáron egy nagy berlini filmvállalat meghívására egy filmben, amely a mayerlúgi tragédiát tárgyalta, játszott Ferenc József alakját. Berlinből betegen jött haza és anynyira fáradt volt, hogy legutóbb Szomorj Dezső „Szabóky Zsigmond Rafael“ című darabjának főszerepéről kénytelen volt lemondani. Legnagyobb sikerű szerepei az Ocskai brigádéros, a Trilly szvengálja, Bernard Shaw Candidájának lelkésze, Bródi—Hajó: A nap lovagja című darabjának osztrák főhercege voltak. A kiváló művészt felesége és két fia gyászolja.

— **Csehszlovákiában eltörik a halálbüntetést.** Pozsonyból jelentik: Milota Albert dr. egyetemi tanár, a pozsonyi egyetem neves kriminológusa, aki az új büntetőtörvénykönyv szerkesztőbizottságának tagja a készülő javaslatról ezeket mondotta egy ujságíróknak: „A szerkesztőbizottság álláspontja, hogy az új törvénykönyv fokozottabban adjon alkalmat az államnak, hogy a büntettek ellen a harcot felvegye. A büntetés alapja bűn, ezért a büntetésnek alkalmazkodni kell az elkövetett bűncselekményekhez és a bűnöző karakteréhez. Az új büntetőtörvénykönyv a halálbüntetést általában nem ismeri, csak abban az esetben, amikor a maximális büntetéssel — élethossziglani fegyházzal — büntetett, büntetésének tartama alatt olyan újabb bűncselekményt követ el, melyet a törvény szintén élethossziglani tegyházbüntetéssel sújt.“

— **Elfogtak egy betörőt.** Tordáról jelentik: Tóth Samu férfitiszor üzletébe tegnap éjszaka betörők jártak, felfeszítették az üzlet vasrolóját és a pompásan felszerelt raktárt csaknem teljesen kifosztották. Tóth reggel jelentést tett az esetről a csendőrségnek, mely azonnal megindította a nyomozást. Sikerült a betörés fötettesét, Müller János nevű zongorahangolóségédet és két cinkostársát letartóztatni.

— **Eljegyzés.** Dr. Léderer Adolf női- és gyermekorvos Targu-Mures, eljegyezte Smilovits Laurát. (Minden külön értesítés helyett.)

Lébi Rózsikát, Lébi Nánán fatermelő leányát Avasfelsőfaluról eljegyezte Grosz Lajos Temesvárról.

Weisz Berti (Kolozsvár) és Mendel Izidor (Magyarország) e hó 25-én d. u. 3 órakor tartják esküvőjüket Mikó-u. 30. szám alatt.

— **Sibianu—Strasser szonátaestje.** Komoly, értékes művészi eseménye volt Kolozsvárnak a csütörtök esti Sibianu—Strasser szonátaest. Beethoven Krautzer-szonátája szólt a koncerten szilajon, imádságosan duhaj-vidáman. Az előadóművészek az örökbeesü szonáta minden szépségű kifejezésre juttatták, ha technikailag nem is volt szonglört játékosok módjára kicsiszolva a játékok. Strassert meleg pianissimói, hatalmas tónusa, fölényes vonótechnikája, de különösen a tiszta pozéris mélyéről fakadó stílusos játéka, ma Kolozsvár legelső hegedűművésze avatja. Partnere, a nagy tudású és izig-vérig művész Sibianu professzor meghazudtolja a korát fiatalos temperamentumával. A Haendel-szonátát Enescutól hallottuk hasonló szépségben. A Franck-szonáta finomkodó, franciás módora a klasszikus előadásban élvezetesen fejezte be az estét. (j.)

* **A fejfájás, szédülés, mellszorulás, szivdobogás, étvágytalanság, gyomornyomás, teher nyelv, rossz szájiz oly eseteiben, melyek dugulástól származnak, a „Koprol“ egy pasztillája kitisztítja az emésztés utjait és elhárítja a vértörlulást. Kapható minden gyógyszerárban.**

* **Megbízható, elsőrendű kóser husvétibor máris kapható literenként 12 lejért, nagyobb vételnél árkedvezmény. Friedl Lajosnál, Str. Caseanu (volt Györgyalvi-utca) 5.**

Sir a gyermeke? Miért nem használ Höfer-gyermekhintőport és Höfer-gyermekkrémet

KÖZGAZDASÁG

¶ **Ajánlat egy cluji vásárcsarnok építésére.** Bukarestből jelentik: A főváros tanácsa szerződést kötött egy francia konzorciummal vásárcsarnok építésére. A konzorcium ugyanily ajánlatot tett Kolozsvár város tanácsának is.

A mai valutapiac

A mai piac a francia frank emelkedése jegyében állott, amely 29-30-ról nyitáskor 29-85-re szökött föl. A lejnek 305-re való gyengülése azonban nem befolyásolta a piacot, melynek árai körülbelül a tegnapiak voltak. Mérsékelt forgalom mellett az árak ezek voltak: osztrák korona 372-373, magyar korona 440-455, cseh korona 552-554, svájci frank 32-25-32-35, francia frank 9-75-9-90, dollár 193-193-5, font sterling 827-829, olasz lira 8-20-8-25, dinár 2-30-2-35.

Valutapiac március 21-én:

Bukarest. Devizák: Páris 987, Berlin — London 823, Newyork 102-5, Róma 827, Zürich 33-25, Bécs 27, Prága 557, Budapest 22, Varsó 18.

Bukarest. Valuták: Napoleon 725, márka — leva 130, török lira 98, font sterling 810, francia frank 965, svájci frank 33-00, olasz lira 805, drachma 290, dinár 230, dollár 190, lengyel marka 20, osztr. korona 27-5, magyar korona 22, cseh korona 540.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 131.25-131, Amsterdam 214-214, Newyork 578.5-578.5, London 2488.5-2489.5, Páris 29.85-29.30, Milano 2500-2480, Prága 1673.75-1676.25, Budapest 85-85, Belgrád 710-710, **Bukarest 305-305, Varsó—, Bécs 81.50-81.50.**

¶ **Az adriai hajóközlekedés.** Belgrádból jelentik: A jugoszláv-olasz viszony rendezése óta a hajózás körül tapasztalt nehézségek részben megszűntek vagy enyhültek és a jugoszláv hajózás te-

rén máris jelentős javulást konstatálhatunk. Az Adriai- és a Földközi-tengeri kikötők között a közlekedés annyira megélénkült, hogy a szállítás díjait a hajótársaságok tonnánként negyven lírával fel emelték. A zagreb—fiumei vasúti vonal megnyitása kereskedőinknek lehetővé teszi, hogy az árukat közvetlenül küldhessék Franciaországba vagy Angliába. Ezt a kedvező konjunkturát természetesen a hajózási társaságok sem hagyták figyelmen kívül és máris elhatározták, hogy Jugoszlávia és Görögország között közvetlen hajóösszeköttetést létesítsenek.

¶ **Egymillió tölgytraverzet lehet exportálni.** Bukarestből jelentik: A Legfőbb Gazdasági Tanács megengedte a tölgytraverzek kivitelét, de az exportőrök kötelesek a kivitelre bejelentett mennyiség felét mérsékelt áron a CFR-nek átadni. Az exportálható traverzek száma maximum egymillió. A pénzügyminiszter körrendeletben értesítette a vámhatóságokat, hogy az asztalkivitel teljesen szabad. Semmiféle külön engedély nem szükséges hozzá, csupán a kiviteli illetékek megfizetése kötelező.

Meghívó. A Magazin Parisien și Hotel Részenyintársaság I. évi rendes közgyűlését 1924. márc. 30-án délelőtt 11 órakor fogja Cluj-Kolozsvárt, Calea Regele Ferdinand 12. szám alatti irodahelyiségében megtartani. Táragsorozat: 1) Közgyűlés megnyitása. 2) Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1923-ik évi üzleteredményről, határozathozatal a mérleg megállapítása és a tiszta jövedelem felosztása iránt. 3) Az igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztása. 4) Esetleges indítványok. Ezen közgyűlésre a t. részvényeseket azon figyelemzettel hívjuk meg, hogy az alapszabályok értelmében oly részvényes gyakorolhatja akár saját személyében, akár meghatalmazottja által szavazati jogát, aki részvényét a közgyűlést megelőző 3 nappal délután 5 óráig az áruház pénztáránál Cluj-Kolozsvárt még le nem járt szelvényeivel együtt letette.

Értesítjük a t. részvényeseket, hogy az igazga-

tóság évi jelentése, továbbá a mérleg- és eredmény-számla az áruház irodahelyiségében folyó évi március 22-től kezdődőleg közszemlére ki lesz téve s azokat a t. részvényesek a hivatalos órák alatt megtekinthetik.

Mérlegszámla 1923. december 31-én. Vagyon: Pénztár: készpénzkészlet Lei 77,526-26. Áru: leltár szerint Lei 5,308-830.92. Bizomány: leltár szerint Lei 422,602. Berendezés: Lei 863,924-90. Átmeneti tételek: Lei 82,854. Összesen Lei 6,755,738-08. Teher: Alaptőke Lei 1,000,000. Hitelezők: Lei 5,619,751-16. Nyereség: Lei 135,986-92. Összesen: 6,775,738-08.

Cluj, 1923. december 31-én.

Az Igazgatóság.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

R. Áron, Timisoara. 1. Tudósanatórium van Kolozsváron, Nagyenyeden, Nagybanján, Szatmáron és másutt is, de csak az első két városban kaphat rituális ellátást. 2. M. Abramson, Chicago előfizetése most március 22-én jár le.

K. Ernő, Simleul Silvaniei. Nehéz dolog, ha még nincs bevándorlási engedélye. De ha van, akkor a kért esetben valóban kiengedik Amerikába. Levélben bővebben.

G. Gusztáv, Orastie. 1. A tavalyi kvóta már rég betelt és ugylátszik az ön utlevélre már nem kerülhetett sor. Az idén azonban okvetlenül kapni fog vizumot. 2. Tudomásunk szerint az amerikai konzulátus rendszerint a hajós irodák útján táviratokkal szokta értesíteni az érdekelteket, hogy utlevelüket mikor láttamozza.

A. Náhárjmi, Varsolc. 1. Akármilyen külföldi államba utazik, az utlevélhez okvetlenül kell hadmentességi igazolvány, amelyet a zilahi hadkiegészítőparancsnokságtól kell kérnie. 2. Az arcépeket a szolgabíróknak kell hitelesítenie a közjegyző igazolására. 3. Az amerikai utlevelek kivételével minden más pasaportot a vármegyei prefektúra állít ki. 4. Az erkölcsi, illetőségi és személyazonossági bizonyítványt a közjegyző, az adórendezést a perceptorátus, a büntetlenségét pedig az ügyészség adja ki. 5. Nem tudunk arról, hogy Beyruthot és a hozzátartozó területet Angliának engednék át a franciák. 6. Az érvényben levő hitközségi törvény szerint a kultuszadót végrehajtás útján is be lehet szedni. 7. Valószínűnek tartjuk, hogy dr. Klein Sámuel nové-zamkyi (érsekújvári) főrabbi könyvét itt is árusítani fogják. Egyelőre azonban még nem lehet kapni. Annakidején az Uj Kelet könyvosztálya hirdetni fogja.

R. Mancsi, Oradea-Mare. 1. Levélre postrestante válaszoltunk és ha nem kapta meg, nem rajtunk mulott. 2. Völegényét okvetlenül felveszik medicomilitárnak, de a hadnagyi rangot csak a második szigorlat után kaphatja meg. Féléveiből a magyar érából származókat csak különlegesen megadott rektori engedéllyel ismerik el, a két román szemesztert is csak úgy, ha azonnal szigorlatra jelentkeznek. A medicomilitárságot fölöttes katonai hatósága útján kell kérvényeznie. Házassága elé nem gördítenek különösebb akadályokat, csak engedélyt kell kérnie a hadügyminisztériumtól. Ennek egyetlen előfeltétele, hogy el tudja-e majd tartani a feleségét, Kaució nem kell. Nős embert is felvesznek medicomilitárnak, eddigi rangjának és illetményeinek megtartásával.

Sch. M. Nasaud. Amerikában levő anya soronkívül kiviheti lányát, a vejét azonban aligha. Közjegyzői okirattal igazolni kell, hogy az Amerikában élő valóban anyja annak, akinek számára a kedvezményt kéri. Forduljanak a bukaresti amerikai konzulátushoz.

G. P. Oradeamare. Verse határozott tehetséget árul el, csak az a hibája, hogy zavaros fogalmak vannak benne. Szívesen kísérik figyelemmel fejlődését. Küldjön be új és jobb írásokat, szívesen leközöljük. Ezt a versét is, ha megfelelően átdolgozza, használni lehetne.

Carlsbadból közvetlen importált

Engross
Endtall

Porcellánedények

u. m. étkező-, teás-, kávékészletek, éttermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések. Mindenféle csiszolt üvegáruk, táblaüveg, demjoh, gyógyszerüveg legelőnyösebben bezzerezhetők

Ausländer Lajosnál Cluj

Piata Mihai Viteazul (volt Széchenyi-tér) 39.

יין כשר של פסח

יין כשר של פסח

יין כשר של פסח

Kóser husvétii erdélyi uradalmi fajborkok nagybani elárusítása Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi R.-T. Cluj, Calea Regele Ferdinand 70. sz.

יין כשר של פסח

TUNGSRAM

ist die beste Glühlampe

TUNGSRAM

Értesítés

A tisztelt érdekeltek nb. tudomására hozzuk, hogy gyárunk kizárólagos romániai képviselőjét bizományi raktárral kapcsolatban

Grossmann Jenő vas-, fém- és műszaki kereskedő cégnek Oradea-Mare

Baross-u. 10. sz., telefon 286, sürgőncim „Grossmaschin“ adtuk át, aki elismert kiváló minőségű tégelyacélból (Extra Qualität Tiegelgusstahl) készült

gatter-, kör- és hasasfűrészzeinket

eredeti gyári áron hozza forgalomba. Kérjük nb. rendeléseiket és mindennemű levelezést képviselőtünkhöz intézni.

„ADLERWERK“
Krumm & André fűrész-, kés- és szerszámgyár
Remscheid

Grossmann Jenő cég, Oradea-Mare, Baross-u. 10 sz. egyéb külföldi képviselői és irokkatai

- Jakob Poljansek, Ziri:**
kiváló minőségű plankácsok, Krajnai fejszék, Melerin-fejszék és Capinák
- M. Brill, Treibriemenfabrik:**
géphajtószíjak, crouponok, varró- és kötőszíjak, szíjsávok (gépszíjkülönlegességek direkt megrendelésre) garantált legjobb minőségben
- Richard Klinger, G. m. b. H.:**
elismert legjobb „Klingerit“ tömitések, Klinger-féle vízellásmutató üvegek és készülékek, tömszelence-tömitések
- Ing. Karl Morgenstern:**
vizderítő készülékek

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA
Vasárnap: Aida

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szombat délután 3 óra: Az Uferini illuzionista-csoport vendégjátéka. Esti helyarákkal.
Fél 6 óra: Az Uferini-csoport vendégjátéka. Esti helyarákkal.
Este 8 óra: Sultana. Negyedszer. Napibérlet 104. B. Vasárnap délelőtt 11 óra: Hevesi Piroska hangversenye. Mérsékelt helyarákkal.
Délután 3 óra: Uferini. Esti helyarákkal.
Fél 6 óra: Uferini. Esti helyarákkal.
Este 8 óra: Sultana. Ötödször. Bérletszünetben.
Hétfő d. u. fél 6 óra: Uferini. Esti helyarákkal.
Este 8 óra: Sultana. 6-szor. Bérletszünetben.
Kedd délután 3 óra: Uferini. Esti helyarákkal.
Fél 6 óra: Uferini. Esti helyarákkal.
Este 8 óra: Sultana. 7-szer. Bérletszünetben.

SPORT

Vasárnapi program

Cluj-Kolozsvár. Kispálya. Délelőtt 10 óra: Victoria—KMTE szöv. díj, bíró Goldstein. Délután 2 óra: Unversitatea—CFR ifjúsági, bíró Petrán. 4 óra: Victoria—Haggibbor ifj., bíró Krizbay.

Nagypálya. Délelőtt 10 óra: KKASE—CFR szöv. díj, bíró Adorján, 12 óra: Academia—Solvay (Marosújvár) II. oszt. bajnoki, bíró Pop. Délután 2 óra: Unversitatea—Victoria I. oszt. bajnoki, bíró Kis Kálmán (Nagyvárad). 4 óra: CFR—Haggibbor I. oszt. bajnoki, bíró dr. Vatiann. Határbírák: Az Unversitatea—Victoria bajnoki mérkőzésen Nagy Lajos és Jakobi Ernő, a CFR—Haggibbor mérkőzésen Dordea és Ciurel.

Oradeamare-Nagyvárad. Egyetértés—Makka-bea, SZSE—NAC, Törekvés—Bihorul I. oszt. bajnokiak.

Targul-Mures-Marosvásárhely. MSE—CFR—Mures I. oszt. bajnoki. Bíró: Winkle István.

Arad. AAC—AMTE I. oszt. bajnoki.
A bukaresti, brassói és nagyszabeni kerületekben vasárnap kezdődnek a bajnoki mérkőzések.

Ha művész kiívto!

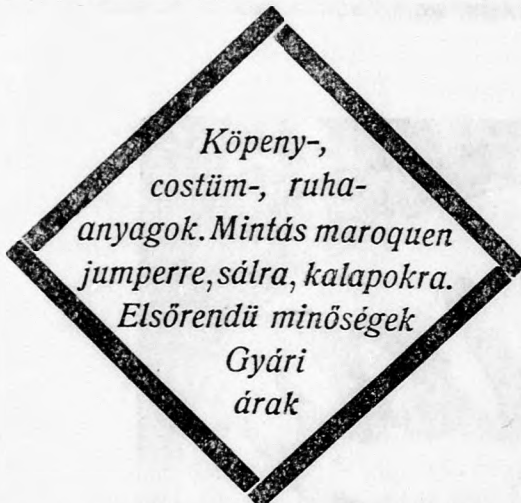
butort, zongorát

Marosvásárhelyre SZÉKELY ÉS RÉTI ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RESZV.-TÁRS. butorterméi sztalosok furnirszükségeit legolcsóbban itt szerezhetik be

Lusztig és Nussbächer

csokkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

A tavaszi divat legszebb anyagai nagy választékban megérkeztek

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piața Unirii No. 12. Telefonszám 9—51

„SIRPINOL“

legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugymint: Tüdő- és hörghurut, köhögés, számarköhögés és tuberkulózis ellen. Mindenképpen házi orvost, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerüzletben

Készít: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-tára Reghinul-Sásesc

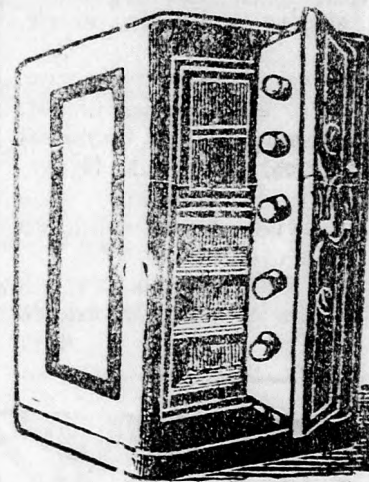
LÁDAGYÁR

Mindennemű áldákat és fadóbozokat összeszerget: és szedett részekben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernauți (volt Kajántól-ut) 1 szám

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Baritiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Fabrică de case de bani

Geldschrank-Fabrik

Pénzszekrénygyár

Jakabfi & Co

TIMIȘOARA

Str. Timotei Cip. (Battyány-u.) 3
Telefon 12—68

Képviselőink és műtárgyaink: Clujon Arthur Loevy & Co. szállítók, Oradea-Maren „Stabil“ gépkészítők, Nagypiac, — Satu-Maren Em. Weiss Söhne szállítók, — Aradon Arnold Poliak szállítók

Férfikalapokat

fest, tisztít, formál és vasal

Fehér István kalaposmester,
Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltek!

KALMÁR

ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRS.

főüzletét március 15-én

Str. Regina Maria 25.

(volt Segesváry-üzlet) helyezi át.

Festékek Fűszerek

Engros, endetail — Telefonszámok: 4—25, 5—44
Fiókok: Str. Regina Maria 42., Str. Rugului 56.

Első Erdélyrészi Ékszerárúgyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 18. szám
Telefon interurban 2—13 * Sürgőnc: Juvaere, Cluj
Ékszerárúgyártás, nagykereskedés
Fogászati arany és fogszívó * Arany, ezüst és platina-ékszerek
Kienzie és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst tárgyakban nagy lerakat.
Csak viszontelárúsítóknak!

Raglások,

öltönyök, gyermekruhák megérkeztek

M. Neumann

céghez Cluj, Piața Unirei 14.

Telefon 431.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.—, vastag betűvel 6.— lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény

Gyermekköcsi (kerti és jékarban lévő) eladó. Str. Dorobantilor (volt Honvéd-utca) 73.

Nyárfaröng (fehér nyárfa) minden méretben kapható. Schwartz Izsák Alesd 2. 9968

Kitűnő helyen fekvő egyedül álló műszaki és elektrotechnikai üzlet kibővítéséhez és egy gépjávitóműhely létesítéséhez társat keresek. Szükséges tőke 200.000 lejtől felfelé. Biztos és rentabilis befektetés. Ajánlatokat kérem „Társ 200.000” jellegére a kiadóhivatalba küldeni. 6963

Perzsa és szmirna szőnyeg jutányos áron kapható és megrendelhető bármilyen méretben a **Covoranál** Cluj, Strada Londrei (Hosszu-u.) 26. Kérem árajánlatot. 1670

Keresek belépésre rőfös, rövidáru szakmában jártas segédet. Román nyelvtudás megkívántatik. Elek Lidorné Turda. 6976

Perfekt szakácsné állást keres. Leveleket „Izraelita” jellegére a kiadóba kér. 6984

Fiatal 22 éves izr. borkereskedősegéd azonnali belépésre állást keres. Leveleket „Preciz” jellegére a kiadóhivatalba kérek. 6983

Keresek könyvelőt román, magyar nyelv bírásával vidékre szeszüzlethez teljes ellátással. Ajánlatokat fizetési igények megjelölésével „Mérlegképes” jellegére a kiadóba kérek. 6973

Perfect gépirónó német, magyar, magas fizetéssel azonnal felvétetik. Gyorsírást és románul tudó előnyben. Csak elsőrangú erők ajánlatát kérjük. Üzlet szombaton zárva. — Jelige „Nagykereskedő Cluj” 6982

A
DIANA
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ

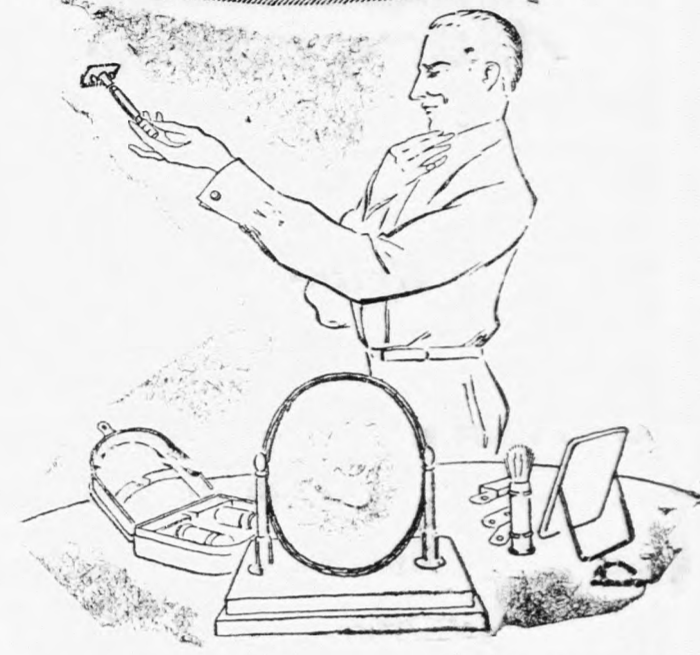
ERDÉLYBEN A
LEGMODERNEBB ÉS LEG-
[HIGIENIKUSABB

PARFUMS · POUDES · LOTIONS

LT-PIVER

AZURÉA POMPÉIA
FLORAMYE TRÉFLE INCARNAT

Nem drágult meg
a borotválkozás, mert az

örborotválópenge ma is csak 7.— lei

KUN MÁTYÁS FLA
CLUJ-KOLOZSVÁR, CAL. VICTORIEI 2.

**CEMENT-
IPARI GÉPEK**

Cementtétőcserepek, beton- és salaktéglák, üreges betonblokkok, padló-, járda- és garnitoidlapok gyártására, kézi és erőhajtásra, formák, betoncsövek, kutgyűrűk, lépcsők, vályuk stb. előállítására, közuzók, hengerművek, betonkeverők, I-a cementfestékek. Te jes asbestcement pa agyári (Eternit) berendezések. — Betonkeverőgépek

MODERNA

ÉPÍTŐIPARI GÉPEK ÉS RADIATOR
R-T. BRASSÓ, KIS-UTCA 12. SZÁM

Árlapok, költségvetések és látogatás díjmentesen

Zsák

Zsineg

Kötél

HAVAS DEZSÓ
TIMISOARA

Telefon 494 **15%** Telefon 494

gyarapodik vagyona,

ha levélben vagy személyesen
o o adja fel rendelmenyét. o o

Meg nem felelő árut visszaveszünk.
1291

Nagy Áruház

rövid, kötött, norinbergi és papirkereskedés
Cluj, Piata Mihaiu Viteazul

Telefon 758

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ

★ **Románia legnagyobb textilgyára Arad** ★

ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon 758

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi óvszerek nagy raktára

Sas-passage — Saját készítésű sérvkötők, haskötők és mülábak

Kadima Nyomda- és Kiadóhivatal R.-T. nyomása Cluj, str. Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 10 szám.

ERŐKESZTŐS
HIVATAL ÉS
Kolozsvar
Pop, (Brass
Felfon: Sze
kiadóhivata
N. Sz.
A kéziratok k
szerkesztőség
1924. március
Alba-
A helyzet
elméletileg v
rezsim pedig
madta, egyszé
mára Gyulafé
ális volt a h
fehérváért
Egyre kevesé
juliai nemzet
bogtatják me
dékét nyújtó
azonban oly
bizony maga
hullatja emlé
utóbbi időben
hogy a két
képviselő a l
egynéhány ol
zetiségekkel
sem illeszthet
körbe. A besz
jük, mert sen
közölték részl
helyesen inter
sok felszólalás
vesebbet, min
üzzék ki Erd
körülirtabban
ezért politikus
beszédék lény
És most k
pikantériája v
rális kormány
hangu memén
jon megfelel
tárazatokról,
séget ígértek
nak exponens
eddig a teljes
dett Gyulafé
már, hogy a r
értékükre kel
ezek a kijele
mulnak a per
kiragadjuk a
gyezzük mag
liberális párt
gyulafehérvár
Két követ
a figyelemrem
nemzeti pártra
kozik. A ne
örizni eddigi
san ki kell
Gyulafehérvár
tania, mert ez
ját. Gyulafeh
sem fog komé
lekedő pártok
Marzescu mi
hogy Gyulafé
ság, amelyet n
röl nem szabá
latos volna, h
csak merő rab
kiszólás mara
pártra kötelez
Különösen ak
tetnek erre a
jon azonban a
idensből kihá
Alba-juliát fele
megfelelkezik
kiált. Ma mé
tika, elméleti
idő, amikor G
kedésekben is
Hollandia
Hága, márc
a konmunisták
indítványát, ho
oroszsországot.